

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

T. VIII

GMINA I MIASTO SIANÓW

FUNDACJA „DZIEDZICTWO”
URZĄD GMINY I MIASTA SIANÓW

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

TOM VIII

GMINA I MIASTO SIANÓW

Redakcja:

WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI
JAN SROKA

SIANÓW–SŁAWNO 2009

ABSTRACT: Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka (eds), *Historia i kultura Ziemi Sławińskiej*, t. VIII: *Gmina i Miasto Sianów* [History and Culture of the Sławno region, vol. VIII: Town Sianów and Community]. Fundacja „Dziedzictwo” Gmina i Miasto Sianów, Sianów–Sławno 2009. pp. 427, figs 126, colour plates 20. ISBN 978-83-61603-00-9. Polish text with German summaries.

These are studies of aspects of history and culture of the Sianów region [Pomerania, Poland]. These papers refer to archaeology and history of the region which is virtually unknown for most of Polish current citizens. It is hard to build a society without roots and without history. People who have lived here for over 50 years do not understand the cultural landscape which has been created and constructed for centuries. The aim of the collection of paper is to bring the history nearer. The knowledge about the past of the region will allow to understand the landscape and protect it as well as create a new social approach to the future. Some papers also refer to current projects which aim is to teach local history, use them for the development as well as build new identity with the respect to the past.

© Copyright by Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka 2009
© Copyright by Authors

Na okładce: Bolesław Kurzawiński, *Sianów ulica Tylna*, 1954, papier, tusz, ołówek,
22,5 × 30 cm, własność Muzeum w Koszalinie, reprodukcja fotograficzna:
Ilona Łukjaniuk, Marta Adamczak

Tłumaczenia na język niemiecki: *Brygida Jerzewska*

Konferencję oraz publikację sfinansowano ze środków
Urzędu Gminy i Miasta w Sianowie

Redaktor: *Katarzyna Ceglarz*
Łamanie komputerowe: *Eugeniusz Strykowski*

Wydawca/Herausgeber:
Fundacja „Dziedzictwo”, 76-100 Sławno, ul. A. Cieszkowskiego 2

ISBN: 978-83-61603-00-9

Druk/Druck: Wydawnictwo Feniks, 75-206 Koszalin, ul. Jana z Kolna 38B

Spis treści

JAN SROKA (Sławno), WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI (Poznań), <i>Granice kulturowe? O waloryzowaniu przeszłości</i>	7
RYSZARD WĄTROBA (Sianów), <i>Sianów i okolica dziś</i>	15
IGNACY SKRZYPEK (Koszalin), <i>Osadnictwo archeologiczne gminy Sianów</i>	21
JOANNA CHOJECKA (Koszalin), <i>Źródła archiwalne do dziejów gminy Sianów</i> . . .	83
ANDRZEJ CHLUDZIŃSKI (Pruszcz Gdański), <i>Nazwy miejscowe Gminy i Miasta Sianów</i>	119
BARBARA POPIELAS-SZULTKA (Słupsk), <i>Posiadłości ziemskie klasztoru bukowskiego na ziemiach Sławińskiej i Darłowskiej</i>	167
SYLWIA WESOŁOWSKA (Szczecin), <i>Z dziejów szkolnictwa w Gminie i Mieście Sianów do 1945 roku</i>	177
WOJCIECH STYLSKI (Szczecin), <i>Z dziejów wsi Sierakowo</i>	209
EWA GWIAZDOWSKA (Szczecin), <i>Za górami, za lasami... fabryka. Gmina Sianów w dawnej kartografii i ikonografii</i>	217
MARIA WITEK, WALDEMAR WITEK (Szczecin), <i>Tradycyjne (ryglowe) budownictwo wiejskie w gminie Sianów</i>	269
ZBIGNIEW SOBISZ (Słupsk), <i>Flora parków podworskich gminy Sianów</i>	297
SIEGFRIED BARZ (Będzinko), <i>Okolice Sianowa w twórczości malarzy niemieckich okresu międzywojennego</i>	315
BERNARD KONARSKI (Koszalin), <i>Fabryka zapatek w Sianowie</i>	321
INGE WESTHÄUSLER (Meisenweg, Niemcy), <i>Eventin von März 1945 bis August 1946</i>	331
KAZIMIERA JANOWICZ (Sianów), <i>Nasze drogi do Sianowa</i>	337
RYSZARD WĄTROBA (Sianów), <i>Honorowi Obywatele Gminy i Miasta Sianowa</i> . . .	351
ANDRZEJ DĘBOWSKI (Sianów), <i>Gmina Sianów na Szlaku Cysterskim</i>	371
ALEKSANDRA KOWALCZYK (Sianów), <i>Wioski tematyczne – kierunek rozwoju polskiej wsi po roku 1989</i>	381

HENRYK ROMANIK (Koszalin), <i>Kontynuacje literackie, duszpasterskie i społeczne doświadczenie artystyczne z albumem poetyckim „Koniec świata w Iwici- nie”</i>	389
Indeks osób	407
Indeks nazw geograficznych	417
Lista adresowa Autorów	425

Z dziejów wsi Sierakowo

WOJCIECH STYLSKI (Szczecin)

Uwagi wstępne

Sierakowo Sławieńskie (*Zirchow*) to wieś w gminie Sianów w powiecie koszalińskim, leżąca około 15 km na wschód od siedziby gminy, na uboczu drogi krajowej nr 6, prowadzącej do Gdańska i Szczecina. Geograficznie Sierakowo położone jest na obszarze mezo-regionu Równina Sławieńska, stanowiącego część makroregionu Pobrzeże Koszalińskie (Kondracki 1982). Pierwotnie wieś miała układ owalniczy z wrzecionowatym nawsiem w centrum. Po zmianach związanych z rozbudową w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku Sierakowo stało się wielodrożnicą.

1. Najstarsze dzieje

Okolice Sierakowa zamieszkane były już w neolicie. Znaleziono tu tzw. skarb złożony z kamiennych narzędzi (topory z diorytu, dłuta i krzemienne ostrza sztyletów), będący być może darem grobowym na cmentarzysku ludności kultury ceramiki sznurowej (Skrzypek 1975: 31–34). Z epoki brązu pochodzi z kolei odkryte w Sierakowie cmentarzysko kurhanowe z mogiłami zawierającymi pochówki ciało-palne¹. Na okres lateński datowane jest natomiast odnalezione tu cmentarzysko kultury grobów jamowych (Spors 1994: 28).

Nazwa miejscowości pochodzi, według onomastów, od nazwy osobowej *Sirak* lub *Żyrak* i niewątpliwie świadczy o słowiańskiej prze-

---

¹ 20 kurhanów pochodzących z epoki kultury łużyckiej odkrył w Sierakowie, przy drodze do Ratajek, i zabezpieczył, wraz z młodzieżą szkolną, miejscowy nauczyciel Otto Noeske (w Sierakowie od 1928 do 1937 roku), por. Skrzypek w tym tomie.

szłości Sierakowa (Rzetelska-Feleszko, Duma 1985; por też Chludziński w tym tomie).

Jak dotąd nie odnaleziono śladów osady wczesnośredniowiecznej w rejonie dzisiejszego Sierakowa. Biorąc zatem pod uwagę fakt, iż dopiero na XIII wiek datowane jest ożywienie osadnicze i w ogóle gospodarcze w tej części Pomorza powstanie wsi Sierakowo należy wiązać z tym właśnie okresem (Ślaski 1962).

Po raz pierwszy nazwa *Siracowe* (Rzetelska-Feleszko, Duma 1985: 80) i *Suracowe* (Prümers 1881: nr 852) pojawiła się w przekazach źródłowych pod datą 1267 roku. Wymieniono ją wówczas wśród nazw siedmiu wsi parafii w Niemicy (*Nemitz*)². Biskup kamieński Herman nadał klasztorowi cystersów należne mu z tych wsi dziesięciny. Po raz kolejny Sierakowo pojawiło się w źródle pisanym w roku 1287, kiedy to władający Pomorzem Sławieńskim książę gdański Mściwój II nadał *Cyracowe* wraz z przyległościami klasztorowi cystersów w Bukowie Morskim (Prümers 1888: nr 1412). W 1290 roku tenże władca zwrócił się do papieża Mikołaja IV o potwierdzenie Sierakowa (*Cirachowe*) bukowskim mnichom (Prümers 1888: nr 1538).

Sierakowo dzieliło następnie koleje losu obszaru pomiędzy Unieścią i Grabową – w 1309 roku został on przywrócony biskupowi kamieńskiemu i jego kapitule przez margrabiego brandenburskiego Waldemara, tytułem rekompensaty za splądrowaną w 1306 roku Ziemię Kamieńską (Rymar 1995). Prawo własności przysługujące biskupom nie kolidowało jednak z niewątpliwymi nadaniami na tym obszarze poczynionymi dla pomorskich rodów rycerskich, które już na stałe wpisały się w dzieje tej ziemi. W literaturze popularnej prezentowany jest pogląd o braku wzmianek źródłowych dotyczących Sierakowa w latach 1335–1590 (Hoevel 1981). Sprawa ta wymaga jednak dokładnego zbadania.

2. Karuzela zmian własnościowych

Przed rokiem 1590 Sierakowo stanowiło własność znanego pomorskiego rodu Podewilsów³. Wieś należała w tym okresie do parafii

---

² Obok wsi: Bartolino (*Bartlin*), Lejkowo (*Leikow*), Borkowo (*Borkow*), Sulechowo (*Soltikow*), Kusice (*Kuhtz?*) i Pękanino (*Panknin*).

³ Z rodu Podewilsów, posiadającego liczne majątki na Pomorzu (w powiecie sławieńskim należały do nich między innymi wsie Krag i Ostrowiec), pochodził Adam, starosta sianowski, znany z obrony księcia Bogusława X, ujętego w 1475 roku przez koszalinian (Kantzow 2005: 59).

w Kręgu. Kolejnymi właścicielami Sierakowa byli: Felix von Podewils (1525–1597), Joachim von Podewils (1578–1619)⁴, Gerth (1616–1676) i Adam (1617–1697) von Podewils (wymienieni wspólnie w zestawieniach podatkowych z 1666 roku), Felix von Podewils (1652–1725), który z wyżej wymienionym Adamem sprzedał Sierakowo (z możliwością wykupu, z której jednak ród von Podewilsów zrezygnował w 1735 roku) Joachimowi von Glasenapp⁵ (?–1737). Po nim majątek przejął syn, także Joachim (1700–1765). Jego syn, Johann Caspar Glasenapp, był prawdopodobnie zarządcą majątku w Sierakowie. Inny z synów Joachima, Friedrich Ewald Glasenapp (1733–1795), stał się właścicielem Sierakowa (po ugodzie z matką i siostrą) w dniu 17.08.1765 roku. Odstąpił on większość praw wynikających z patronatu nad kościołem w Sierakowie Otto Friedrichowi von Podewils z Kręgu. 30.10.1769 roku sprzedał Sierakowo (z możliwością odkupienia w terminie 25 lat) Clausowi Jurgelowi von Zastrow z Bartolina (1695–1774). Po nim majątek przejął Friedrich Ludwig von Zastrow (1741–1790)⁶. W nieznanych okolicznościach właścicielem Sierakowa stał się Ludwig Ernst von Stempel (1765–1822). W latach 1812–1823 majątek oddano w dzierżawę Ernstowi Krantzowi (miejscowość liczyła w tym czasie 119 mieszkańców). Następnie przejął ją syn Ludwiga von Stempel – Karl von Stempel, który rodził się w Sierakowie w 1796, a zmarł w 1829 roku (Hoevel 1981). Po jego śmierci Sierakowo (z krótkim epizodem zaangażowania się w sprawę majątku Hansa Friedricha von Podewils z Kręgu) przeszło w ręce Christiana Friedricha von Damerow i jego rodziny, przy czym Damerowowie posiadali część Sierakowa, tzw. Zirchow A (majątek i wieś chłopska). Pozostała część wsi (Zirchow B) tworzyła odrębną jednostkę organizacyjną, wymienioną w dokumentach po raz pierwszy w 1830 roku, ale pewnie istniejącą już wcześniej (Zirchow B, odmiennie niż A, należał do parafii w Kościernicy). Jego kolejnymi znanymi właścicielami byli: August Wilhelm Köppen, Max Glagau, Ludendorff, Wilhelm Sietz, Rudolf von Gottberg, Curt Glagau, Ellen Ermekeil z domu Glagau, Heribert von Larisch, Ewald Swarz i Gustav Lodemann (Hoevel 1981). Do majątku Zirchow B należał także młyn w Sownie (Zo-

⁴ Za czasów Joachima von Podewilsa – w 1618 roku – Sierakowo (*Circhow*) zostało umieszczone przez E. Lubinusa na Wielkiej Mapie Pomorza.

⁵ Glasenappowie zostali wymienieni na Pomorzu w 1287 roku; najstarszą posiadłością rodu była wieś Niekanin w Ziemi Kołobrzeskiej (Wybranowski 2002: 266).

⁶ O Sierakowie tego okresu L. Brüggemann (1784: 898–899) pisał jako o wsi posiadającej: folwark, młyn i tartak, osiem zagród chłopskich, kościół (z kościelnym, będącym jednocześnie nauczycielem), kowala, wyręby dębowe, bukowe i świerkowe. Przez wieś płynął mały strumyk, w którym łapano pstragi.

wennsche Muhle) o ciekawej historii. Rodzina von Damerow dzierżyła majątek sierakowski jeszcze w latach 1892–1893.

W nieustalonym czasie przejął go Joseph Zade, kupiec z Koszalina. Należało do niego między innymi: 51 koni, 183 sztuki bydła rogatego, 437 owiec i 218 świń. Działała tam też cegielnia. Zade jako pierwszy w parafii Krąg miał telefon. W roku 1900 doszło do parcelacji majątku posiadanego przez Zadego, poprzez odłączenie od niego stosunkowo nowych, bo zasiedlonych na początku lat 90. XIX wieku gospodarstw chłopskich, rozrzuconych we wsi, ale też na jej obrzeżach, przy drogach do Sowna i Sierakowa B. Tworzyły one rodzaj swoistej kolonii.

Pomimo pewnych rozbieżności w zakresie interesów „kolonistów” gminy i J. Zadego Komisja Powiatowa powiatu sławieńskiego na posiedzeniu w dniu 17.08.1900 roku postanowiła o wyłączeniu określonych gospodarstw z obszaru dworskiego i przyłączenia do gminy.

Nie jest znana data śmierci J. Zadego. Niewątpliwie przed 1910 rokiem majątek sierakowski musiał nabyć Detlef von Schlieffen, wymieniony pod tą datą w książce adresowej Reicherta. W tym czasie (1911 roku) przestała pracować cegielnia.

3. Wieś w okresie międzywojennym

W 1924 roku majątek A wydzierżawiono Hansowi von Schlieffen. W latach 1926–1927, podczas kryzysu agrarnego, dokonano kolejnego podziału pozostałego jeszcze majątku. Pomorska Komisja Osadnictwa wydzieliła z niego dwa gospodarstwa o wielkości od 5 ha do 15 ha i osiem o powierzchni ponad 15 ha każde. Przejęli je osadnicy z Prus Zachodnich i Poznania.

Niewielką pozostałość po dawnym majątku sierakowskim (Restgut) posiadał Ernst Renn (Hoevel 1981).

Według spisu z 1925 roku obszar całej wsi wynosił 1624,7 ha przy 519 mieszkańcach w 109 gospodarstwach. W miejscowości nie było wodociągu, każde gospodarstwo miało własną studnię. Po wyschnięciu starej, dotychczas używanej, w 1910 roku wybudowano nową studnię gminną. Od lat 30. XX wieku centralna część wsi miała dostęp do elektryczności. W 1935 roku założono Spiritus-Brennerei-Verein Zirchow (Związek Gorzelniczy), którego udziałowcami było kilkunastu mieszkańców Sierakowa.

Życie towarzyskie wzbogacała działalność założonego w 1910 roku Towarzystwa Strzeleckiego, lokalnego Związku Piłki Nożnej, posiada-

jącego własne boisko przy drodze prowadzącej do Borkowa oraz nauczycieli z miejscowej szkoły organizujących imprezy kulturalne w miejscowości. Pierwszym nauczycielem w Zirchow był Martin Bartelt, wymieniony pod datą 1722 roku. Od tej pory zapisane zostały w dokumentach nazwiska kolejnych nauczycieli aż do roku 1945 (Hoevel 1981; por. też Wesołowska w tym tomie).

Wieś nie miała własnej poczty – doręczaniem przesyłek zajmowali się, między innymi, urzędnicy pocztowi z Lasek. W 1939 roku Sierakowo zamieszkiwało 419 mieszkańców (Hoevel 1989).

Zakończenie

Wiosna roku 1945 rozpoczęła nowy okres w dziejach Sierakowa...

Niemym świadkiem jego przeszłości pozostał gotycki kościół⁷ usytuowany w centralnej części miejscowości, na niewielkim wzniesieniu (Tabl. I: A). Stojąc w cieniu murowanej, ceglano-kamiennej budowli, można oczyma wyobraźni spojrzeć na budynek dawnego dworu w Sierakowie (położonego na terenie zespołu rezydencjalno-folwarcznego – Tabl. I: B, II: A), który, chociaż zachowany, utracił całkowicie cechy stylowe i zabytkowe, czy też na nieistniejący już dwór w Sierakowie B (wybudowany w 1908 roku przez Rudolfa von Gottberga).

Z kościelnego wzgórza można też chyba najpełniej smakować krajobraz Sierakowa – jednej z wielu pięknych, pomorskich wsi (Tabl. II: B).

Bibliografia

BÖTTGER L. 1892. *Die Bau- und Kunstdenkmäler des Regierungsbezirks Köslin*, Bd. I, H. III: *Kreis Schlawe*, Stettin: Commissions-Verlag von Léon Saunier's Buchhandlung.

⁷ Jest to kościół orientowany, jednonawowy, założony na planie prostokąta bez wyodrębnionej części wieżowej i prezbiterium. Wyposażenie świątyni stanowią: skromny renesansowy ołtarz główny ze współczesnym obrazem Matki Bożej, empora chórowa, ławki, drewniany konfesjonał skrzynkowy, klasycystyczny świecznik zawieszony na łańcuchu. Na wieży znajduje się dzwon z 1805 roku wykonany przez J.M. Meyera ze Szczecinka. Według opisu zawartego w inwentarzu L. Böttgera (1892: 143) wyposażenie kościoła nie miało wielkiej wartości artystycznej. Wymieniono w nim niezachowane do dzisiaj: drewniany ołtarz z kolumnami i tablicą pomiędzy, ze snycerką i zatartym napisem, wszystko w kolorze szarobiałym, ośmiokątną ambonę, dwa lichtarze z cyny (dary H. Krügera, M. Böle i H. Runge), mosiężną chrzcielnicę ozdobioną figurami w środku i inskrypcją (zatarte), które być może pochodziły z warsztatu w Norymberdze albo Braunschweigu, ponadto proste naczynia ołtarzowe z cyny i wspomniany już wyżej dzwon odlany przez J.M. Meyera.

- BRÜGGEMANN L.W. 1784. *Ausführliche Beschreibung des gegenwärtigen Zustandes des Königl. Preußischen Herzogthums Vor- und Hinter-Pommern*, Th. 2, Bd. 2: *Die Beschreibung der zu dem Gerichtsbezirk der Königl. Landescolliegen in Cößlin gehörigen Hinterpommerschen Kreise*, Stettin: H.G. Effenbart, Königl. Buchdrucker.
- HOEVEL R. 1981. *Kirchspiel Krangen Kreis Schlawe in Pommern*, Münster: Truso Verlag.
- HOEVEL R. 1989. Zirchow, [w:] *Der Kreis Schlawe. Ein pommersches Heimatbuch*, Bd. II, (red.) M. Vollack. Husum: Die Städte u. Landgemeinden von Manfred Vollack, 1299–1301.
- KANTZOW T. 2005. *Pomerania: kronika pomorska z XVI wieku*, T. 2 (tłum. K. Gołda), Szczecin: Instytut Historii Uniwersytetu Szczecińskiego, Archiwum Państwowe w Szczecinie.
- KONDRACKI J. 1980. *Geografia fizyczna Polski*, Warszawa: PWN.
- PRÜMERS R. (oprac.) 1881. *Pommersches Urkundenbuch*, Band II, Stettin: Th. von der Nahmer.
- PRÜMERS R. (oprac.) 1888. *Pommersches Urkundenbuch*, Band III, Stettin: Friedr. Nagelsche Buchhandlung (Paul Niekammer).
- RYMAR E. 1995. Władztwo biskupów kamieńskich między Unieścią i Grabową w XIII i XIV wieku, *Rocznik Koszaliński* 25: 35–54.
- RZETELSKA-FELESZKO E., DUMA J. 1985. *Dawne słowiańskie nazwy miejscowe Pomorza Środkowego*, Wrocław: Inst. Słowianoznawstwa PAN, Ossolineum.
- SKRZYPEK I. 1975. Epoka kamienia i początki epoki brązu (do 8000 lat p.n.e.), [w:] *Pradzieje Pomorza Środkowego*, (red.) M. Sikora. Poznań–Słupsk: Wyd. Poznańskie, 11–47.
- SPORS J. 1994. Starożytność i początkowy okres wczesnego średniowiecza, [w:] *Dzieje Sławuna*, (red.) J. Lindmajer. Słupsk: Urząd Miejski w Sławnie, Inst. Historii WSP w Słupsku, 15–39.
- ŚLASKI K. 1962. Rozwój osadnictwa na Pomorzu Słupskim w IX–XIII wieku, *Zapiski Historyczne* 27(4): 463–477.
- WYBRANOWSKI D. 2002. Działalność rycerstwa biskupów kamieńskich za rządów Henryka von Wachholtza w świetle dokumentów z lat 1300–1317, [w:] *Kopijnicy, szyprowie, tenutariusze*, (red.) B. Śliwiński. Gdańsk: Uniwersytet Gdański, Fundacja Cerberowska, 253–287.

Aus der Geschichte des Dorfes Sierakowo Sławieńskie (*Zirchow*)

Zusammenfassung

Das Dorf Sierakowo Sławieńskie (*Zirchow*) liegt in der Gemeinde Sianów (*Zanow*), Kreis Koszalin (*Köslin*), ca. 15. km östlich der Stadt, abseits der Bundesstraße 6 Danzig–Stettin. Die geografische Lage ist in der Mesoregion Schlawer Ebene, im Teil der Makroregion Kösliner Küstengebiet. Das

Angerdorf wurde in der 2. Hälfte des 19. Jh. umgebaut. Die Gegend war schon im Neolithikum bewohnt, wie die Funde beweisen, Waffen und steinerne Dolchspitzen, die sich in den Gräbern aus der Zeit der Schnurkeramik befanden. Andere Funde stammen aus der Zeit der Lausitzer- und Latener Kultur.

Der Ortsname ist mit der slawischen Vergangenheit verbunden, er stammt vom Personennamen „Sirak“ oder „Zyrak“ ab. 1267 tritt der Name „Siracowe“ und „Suracowe“ zum ersten Mal auf, unter 7 Ortsnamen der Gemeinde Nemitz. Als der Danziger Herzog Mściwoj II. über die Schlauer Erde herrschte, schenkte er dem Zisterzienser Kloster See Buckow das Dorf „Cyracowe“, hier zum zweiten Mal erwähnt. Bis 1590 gehörte der Ort den Bischöfen zu Cammin, dann wurde er Eigentum der bekannten pommerschen Familie Podewils, im 18. Jh. Eigentum der Glasenapps. Das Dorf wechselte oft die Besitzer und wurde dann in 2 Güter aufgeteilt.

Den Aufzeichnungen von 1925 nach, besaß das Dorf 1624 ha Land und 519 Einwohner. Jeder Hof hatte einen eigenen Brunnen, In den 30-er Jahren des 20. Jh. wurde Zirchow elektrifiziert. 1935 gründete man den „Spiritus-Brennerei-Verein Zirchow“ mit Anteilen einiger Bewohner. 1910 schon gab es einen Schützenverein, der Fußballklub hatte einen eigenen Spielplatz. Der erste Lehrer hieß Martin Bartelt, 1722; ab dieser Zeit bis 1945 sind alle Namen der Lehrer dokumentiert.

Das wichtigste Architekturdenkmal Zirchows ist die gotische Backsteinkirche, wahrscheinlich aus dem 15. Jh., mit einem Altar aus der Zeit der Renaissance, und einer Glocke, 1805, aus der Neustettiner Werkstatt J.M. Meyer.

TABLICA I

A. Sierakowo Sławieńskie. Kościół gotycki. Fot. W. Stylski, 2008

B. Sierakowo Sławieńskie. Zabudowania gospodarcze zespołu dworsko-folwarcznego. Fot. W. Stylski, 2008

TABLICA II

A. Sierakowo Sławieńskie. Zabudowania zespołu dworsko-folwarcznego.
Fot. W. Styłski, 2008

B. Sierakowo Sławieńskie. Widok wsi. Fot. W. Styłski, 2008